

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/101/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124213756
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Bebčák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:3124213756.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Bebčáka, členiek senátu JUDr. Martiny Nemravovej a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, deti rodičov: matka D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/XX, G., t.č. bytom H. XX, G., zastúpená: JUDr. Soňa Suchánová, advokátka so sídlom Námestie sv. Anny 7269/20B, Trenčín a otec A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXXX/XX, G. G., v konaní o návrhu matky na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 34P/116/2024-84 zo dňa 05. februára 2025, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k. 34P/116/2024-84 zo dňa 05. februára 2025 v napadnutých výrokoch, ktorými:

· súd určil, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého A. sumou vo výške 300,- Eur mesačne a na výživu maloletého C. sumou vo výške 240,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2024, ktoré je otec povinný prispievať k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred;

· dlh otca na zameškanom výživnom za obdobie od 01.09.2024 do 31.01.2025, na maloletého A. vo výške 500,- Eur a pre maloletého C. vo výške 200,- Eur, povolil otcovi splácať v splátkach po 40,- Eur mesačne pre maloletého A. a po 20,- Eur mesačne pre maloletého C., spolu s bežným výživným k rukám matky, až do úplného vyrovnania dlhu s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia;

· nepriznal nárok na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov

z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“) v napadnutom rozsudku schválil čiastočnú rodičovskú dohodu ohľadom starostlivosti a zastupovania detí tak, že maloletý A. a maloletý C. sa zverujú do osobnej starostlivosti matky. Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú vykonávať obaja rodičia. Okresný súd určil, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého A. sumou vo výške 300 Eur mesačne a na výživu maloletého C. sumou vo výške 240 Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2024, ktoré je otec povinný prispievať k rukám matky, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred. Povolil otcovi splácať dlh na zameškanom výživnom za obdobie od 01.09.2024 do 31.01.2025 na maloletého A. vo výške 500 Eur a na maloletého C. vo výške 200 Eur v splátkach po 40 Eur mesačne na maloletého A. a po 20 Eur mesačne na maloletého C. spolu s bežným výživným, k rukám matky, až do úplného vyrovnania dlhu s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého výživného. Schválil rodičovskú dohodu o úprave styku otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v každom párnom týždni v roku od piatku od 15:00 hod. do najbližšej nedele do 19:00 hod.; počas vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin v každom nepárnom roku od 23.12. od 15:00 hod. do 30.12. do 19:00 hod. a v každom párnom roku od 30.12. od 15:00 hod. do 06.01. do 19:00

hod.; počas letných školských prázdnin od piatku v párnom týždni v roku od 15:00 hod. do nasledujúcej nedele v nepárnom týždni v roku do 19:00 hod. a tiež od druhého júlového pondelka od 09:00 hod. do bezprostredne nasledujúcej nedele do 18:00 hod. a od tretieho augustového pondelka od 09:00 hod. do bezprostredne nasledujúcej nedele do 18:00 hod.; matka sa zaviazala maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť. Otec si maloleté deti vyzdvihne a odovzdá matke v dohodnutom čase v mieste bydliska matky. Zároveň okresný súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Okresný súd, citujúc § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), § 24 ods. 1 – 6 zákona o rodine, § 25 ods. 1, 2 zákona o rodine, § 28 ods. 1 – 3 zákona o rodine, § 62 ods. 1 – 5 zákona o rodine, § 65 ods. 1, 2 zákona o rodine, § 75 ods. 1 zákona o rodine, § 77 ods. 1 zákona o rodine, schválil rodičovskú dohodu vo vzťahu k zvereniu maloletých detí do osobnej starostlivosti matky s tým, že právo zastupovať a spravovať majetok maloletých detí patrí obom rodičom, nakoľko táto dohoda zodpovedá doterajšiemu skutkovému stavu a je v najlepšom záujme maloletých detí. Rovnako schválil rodičovskú dohodu vo vzťahu k úprave styku otca s maloletými deťmi, nakoľko rodičia sa na úprave stretávania sa otca s maloletými deťmi dohodli.

3. Rodičia sa nedokázali dohodnúť vo vzťahu k úprave vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom. Okresný súd konštatoval, že matka bola ochotná dohodnúť sa s otcom na sumách výživného pre maloletého A. 320 Eur mesačne a maloletého C. 250 Eur mesačne. Otec navrhoval sumu výživného vo výške 270 Eur pre maloletého A. a 210 Eur pre maloletého C., kolízny opatrovník odporučil určiť výživné v sume 270 Eur na maloletého A. a 230 Eur na maloletého C.. S poukazom na vek a odôvodnené potreby maloletých detí, schopnosti a možnosti oboch rodičov okresný súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletého A., ktorý je žiakom 4. ročníka základnej školy a venuje sa futbalu, sumou 300 Eur mesačne a na výživu maloletého C., ktorý je v predškolskom veku a navštevuje materskú školu, sumou 240 Eur mesačne. Okresný súd konštatoval, že uvedené sumy zodpovedajú veku aj odôvodneným potrebám maloletých detí a sú v schopnostiach a možnostiach otca, ktorý okrem týchto dvoch vyživovacích povinností iné nemá a dosahuje priemernú čistú mesačnú mzdu bez daňového bonusu 2.275 Eur. Okresný súd nevyhovel návrhu matky na určenie výživného uvedeného v návrhu, teda vo výške výživného na maloletého A. 350 Eur a na maloletého C. 300 Eur, nakoľko prihliadol na skutočnosť, že otec sa o maloleté deti zaujíma, stretáva sa s nimi, a preto je zrejmé, že mu vznikajú výdavky na maloleté deti aj mimo určeného výživného. Okresný súd zdôraznil, že na výživu maloletých detí sú povinní prispievať obaja rodičia, pričom výživné zo strany otca, tiež prídavky na maloleté deti, ktoré poberá matka a daňový bonus na maloleté deti, ktorý je vyplácaný na tieto deti do rodiny matky, umožňuje zabezpečovať maloletým deťom primeranú a zodpovedajúcu životnú úroveň. Nebolo by v záujme maloletých detí, aby určením neprimerane vysokého výživného, ktoré by presahovalo reálne možnosti otca, ktorý musí splácať aj pomerne vysokú hypotéku, by mu nezostali finančné prostriedky na vytváranie spoločných zážitkov s maloletými deťmi v rámci realizácie ich styku. Taktiež možno predpokladať, že vzhľadom na nízky vek detí, bude ešte v budúcnosti zvyšujúcim sa vekom dochádzať k zmenám pomerov odôvodňujúcim zmenu úpravy výživného. Preto počítačové určenie výživného musí byť nastavené tak, aby nebolo zbytočne likvidačné pre povinného rodiča. Okresný súd zároveň určil dlžné výživné otcovi za obdobie od 01.09.2024 do 31.01.2025 pre maloletého A. vo výške 500 Eur a pre maloletého C. vo výške 200 Eur, ktoré otcovi povolil splácať v splátkach tak, aby dlh na výživnom bol u maloletých detí vysporiadaný v priebehu cca 1 roka pod následkom straty výhody splátok. Okresný súd mal za to, že nižšie splátky by predstavovali neúmerne dlhé splácanie dlhu. O trovách konania okresný súd rozhodol v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

4. Proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o určení vyživovacej povinnosti k maloletým deťom a určení výšky výživného podal odvolanie otec z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a § 62 ods. 1 CMP. Uviedol, že v odseku 5. – 7. rozhodnutia okresného súdu sa nachádza opis skutkových zistení, ktoré okresný súd zistil na základe vykonaného dokazovania. Okresný súd de facto iba zopakoval tvrdenia účastníkov konania prednesené na pojednávaní a uvedené v návrhu matky. V odseku 17. napadnutého rozsudku okresný súd stroho konštatoval, aké boli návrhy účastníkov konania a kolízneho opatrovníka v časti prípadnej dohody o výške výživného. Následne konštatoval, že k uzavretiu rodičovskej dohody nedošlo. V odseku 18. okresný súd uviedol právne posúdenie veci vo vzťahu k okolnostiam potrebným pre vydanie rozhodnutia o výške výživného a odôvodnil, prečo rozhodol o takej výške výživného, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Právne posúdenie veci, ktoré okresný súd v tomto bode

odôvodnenia rozhodnutia uviedol, nie je súladné s právnou úpravou § 75 ods. 1 Zákona o rodine a súdnu praxou. Podľa otca bolo povinnosťou okresného súdu zisťovať skutočnú výšku výdavkov maloletých detí a zároveň aj príjem matky rovnako, ako dôkladne postupoval okresný súd pri zisťovaní jeho príjmu. V odseku 18. napadnutého rozsudku ani v žiadnej inej časti rozhodnutia okresný súd neuviedol, v akej výške ustálil odôvodnené potreby maloletých detí, aby bolo možné vykonať spätnú verifikáciu správnosti rozhodnutia okresného súdu. Má za to, že rozhodnutie okresného súdu je z tohto dôvodu nepreskúmateľné, pretože v dôsledku tohto postupu okresného súdu nie je možné overiť, či okresný súd ustanovil výšku výživného v správnej výške. S prihliadnutím na bežné výdavky maloletých detí, o ktorých má v dôsledku osobnej starostlivosti o ne nejaký prehľad aj on a s prihliadnutím na výdavky, ktoré matka uviedla vo svojom návrhu, ako aj na pojednávaní, má za to, že okresný súd ustanovil výšku výživného nad rámec odôvodnených potrieb maloletých detí. Okresný súd navyše vo vzťahu k výdavkom maloletého A. nezisťoval ani to, na základe čoho navštevuje psychológa, či sú uvedené návštevy potrebné a či sa teda jedná o odôvodnený výdavok maloletého A.. Rovnako podľa otca okresný súd neúplne zistil skutočný stav vecí, pretože sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že matka robí iba 5,5 hod. denne. Rovnako z rozhodnutia nie je zjavné, ako sa okresný súd vysporiadal s tým, že má matka novšie auto vyššej triedy, ako pri určovaní vyživovacej povinnosti zohľadnil skutočnosť, že musel matku maloletých detí zo spoločnej nehnuteľnosti vyplatiť sumou 43.000 Eur, na čo musel zobrať úver a v dôsledku toho má vyššie splátky úveru. V rámci konania okresný súd vôbec nezisťoval príjem manžela matky, pričom sa uspokojil len s vyjadrením matky, že príjem jej manžela je na úrovni 1.300 – 1.400 Eur mesačne v čistom. Uviedol, že súhlasí s určením výživného, ale nie spôsobom, ako rozhodol okresný súd a už vôbec nie spôsobom, ako to navrhovala matka. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určí výživné na maloletého A. vo výške 270 Eur mesačne a na maloletého C. vo výške 210 Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2024, ktoré bude povinný prispievať k rukám matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Zároveň navrhol, aby dlžné výživné mohol splácať v splátkach na maloletého C. vo výške 30 Eur mesačne a na maloletého A. vo výške 10 Eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky až do úplného vyrovnania dlhu s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. O trovách konania navrhol, aby odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Matka k odvolaniu otca uviedla, že z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že uhrádza absolútne všetky výdavky spojené s maloletými deťmi, otec uhrádza len dobrovoľné výživné v sume 200 Eur mesačne na každé z maloletých detí. Okrem tejto sumy nijak inak neprispieva na výživu maloletých detí. Ak otec maloletým deťom sporadicky v minulosti zakúpil nejaké veci, tieto museli ostať v jeho domácnosti. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že otec sa s maloletými deťmi stretáva len každý druhý víkend okrem zimných a letných prázdnin. Z toho vyplýva, že náklady spojené s maloletými deťmi otec uhrádza len cca 2 predĺžené víkendy v podobe stravy a ľubovoľne zvoleného trávenia voľného času s maloletými deťmi. Styk otca s maloletými deťmi, ktorý bol schválený okresným súdom v rámci rodičovskej dohody, nie je rozšírený, je to bežný styk rodiča, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené, s týmito deťmi. Z tohto dôvodu je namieste, aby sa výška výživného priblížila čo najviac odporúčanej metodike pre určenie výživného Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, podľa ktorej má byť na maloletého A. určené výživné vo výške 14 % z čistého príjmu otca, t. j. 318 Eur a na maloletého C. 12 % z čistého príjmu otca, teda 273 Eur. Z uvedeného je zjavné, že okresný súd určil na maloletého A. výživné o 18 Eur nižšie, ako odporúča metodika Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a u maloletého C. výživné nižšie o 33 Eur, ako spomínaná metodika odporúča.

6. Matka ďalej uviedla, že pri určovaní vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom boli zohľadnené okrem príjmových pomerov rodičov aj, najmä a hlavne, majetkové pomery rodičov, podľa ktorých otec býva sám v rodinnom dome, ktorý má vo výlučnom vlastníctve. Ona býva s manželom a dvoma deťmi v nájomnom byte, kde minimálne 1 nájomného pripadá na každé z vyživovaných detí (650 Eur : 4 = 162,50 Eur mesačne). Jedna z najvyšších položiek v osobnej starostlivosti o maloleté deti je strava maloletých detí. Majetkové pomery otca sú výrazne lepšie ako jej, nielenže spočívajú vo vlastníctve nehnuteľnosti, ale aj motorového vozidla zn. Audi, rok 2007 a motorky Suzuki, rok výroby 2006. Má za to, že jej výdavky na bývanie, ako aj osobné a najmä výdavky na maloleté deti boli riadne prezentované v jej návrhu na začatie konania, následne jej osobnou výpoveďou na pojednávaní a tiež predložením listinných dôkazov na pojednávaní konanom dňa 05.02.2025, ktoré otec počas celého konania žiadnym spôsobom nespochybnil. O to prekvapivejšie je, že otec prvýkrát spochybňuje výdavky na maloleté deti, napr. v podobe platieb za psychológa maloletého A. a iné až v odvolaní. Na pojednávaní riadne zdôvodnila, prečo maloletý A. navštevuje psychologickú ambulanciu,

že tam chodí na odporúčenie triednej učiteľky, chodil tam, aj keď bol ešte malý, pretože v nejakých situáciách robil zle, škriabal sa, ubližoval si, teraz má problém so sústredením, je to úzkostlivé dieťa. Otec na pojednávaní nijakým spôsobom nespochybnil túto skutočnosť, nakoľko z minulosti aj aktuálne má informácie o návšteve psychologickú ambulanciu maloletým. Je preto zarážajúce, že v odvolaní spochybňuje práve psychologickú pomoc maloletému A. a výdavky s tým spojené. Má za to, že spätnú verifikáciu výdavkov na maloleté deti je možné vykonať z obsahu spisu súdu prvej inštancie, kde tie najpodstatnejšie sú uvedené priamo v napadnutom rozsudku a majú svoju spätnú verifikáciu v súdnom spise ako celku.

7. Matka poprela tvrdenie otca uvedené v odvolaní, že by okresný súd nezisťoval príjmy jej manžela. Toto okresný súd zisťoval a overoval priamo na pojednávaní konanom dňa 05.02.2025. Rovnako sa okresný súd zaoberal jej príjmom formou skráteného úväzku, pričom okresný súd zistil, že je onkogynologickým pacientom. Bola viac ako 7 mesiacov práceneschopná, má zvýšené výdavky na liečbu v sume 80 Eur mesačne a akupunktúrnú liečbu 40 Eur mesačne, cestovné náklady raz za mesiac Trenčín – Brezno a späť, kde navštevuje onkogynologickú ambulanciu. Pracuje na skrátený úväzok aj kvôli maloletým deťom, ktoré ráno musí odviezť do školy a poobede ich vyzdvihnúť, nakoľko maloletý nenavštevuje ešte školský klub detí a rieši mimoškolské aktivity detí, na ktoré činnosti je sama, pretože otec jej v danom smere nijakým spôsobom nepomáha. Má za to, že okresný súd správne prihliadol na zvýšené výdavky na maloletého A. na jeho mimoškolskú a záujmovú aktivitu, hrá futbal vo futbalovom klube a náklady spojené s touto činnosťou riadne špecifikovala a sú spojené s nákupom výstroja a športového oblečenia, obuvi, cestovné náklady na tréningy, zápasy, štartovné, klubový členský poplatok a pod. V odvolaní navrhované výživné nie je relevantne odôvodnené zo strany otca, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a výrazne sa odkláňa bezdôvodne aj od odporúčenej metodiky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

8. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorým okresný súd určil vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom, rozhodol o dlhu otca na zameškanom výživnom a vo výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vec mu v danom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Súd prvej inštancie vo vzťahu k otázke zverenia maloletých detí, zastupovania maloletých detí a správy ich majetku, ako aj v otázke úpravy styku otca s maloletými deťmi schválil napadnutým rozsudkom rodičovskú dohodu, o vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom autoritatívne rozhodol. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého A. sumou 300,- Eur mesačne a na výživu maloletého C. sumou 240,- Eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2024 vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Matka navrhla napadnutý rozsudok v tejto časti ako vecne správny potvrdiť.

10. Otec v odvolaní namietal, že odôvodnenie rozsudku je nedostatočné a zmätočné, keďže neobsahuje úvahy, na základe ktorých súd prvej inštancie dospel k záveru o výške jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, v dôsledku čoho je rozsudok nepreskúmateľný. Namietal tiež nedostatočne zistený skutkový stav vo vzťahu k posúdeniu pracovného potenciálu matky, príjmu manžela matky a výdavkov maloletých detí, v čoho dôsledku súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Odvolací súd sa stotožnil s uvedenými odvolacími námietkami otca.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého rozhodnutia. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konania spĺňajúce garancie spravodlivosti a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESĽP, porovnaj napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21.1.1999) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené, rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29.5.1997, Higgs c. Francúzsko z 19.2.1998). Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 45 ods. 1 Ústavy a článku 36 ods. 1 Listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu.

14. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces, treba preto považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody, alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci prípadne ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31.01.2019 sp. zn. 6Cdo/98/2017).

15. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci (aj článok 6 CMP).

16. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

17. Vo vzťahu k odvolaniu otca k určeniu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolání. Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnuť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 zákona o rodine). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia.

18. Rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote,

výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti.

19. Po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie sa vyššie danými kritériami neriadil. Konanie o určenie výživného patrí medzi mimosporové nenávrhové konania patriace do oblasti starostlivosti súdu o maloleté dieťa. Mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav vecí, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí. Pokiaľ teda súd prvej inštancie nemal zistené pomery rodičov a maloletých detí, skutočný stav nebol dostatočne zistený a súdom vyhodnotený, čím neboli splnené zákonné podmienky pre posúdenie konkrétnej výšky vyživovacej povinnosti otca.

20. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci úplne rezignoval na dôsledné ustálenie rozsahu odôvodnených potrieb maloletých detí, ktoré majú predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na každé maloleté dieťa osobitne tak, aby odôvodnené potreby maloletého dieťaťa boli jednoznačne určiteľné. Tieto musia vychádzať zo základných potrieb (bývanie, stravovanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, náklady súvisiace o školskou dochádzkou a pod.), a pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje, tiež aj so zohľadnením nákladov na voľnočasové aktivity. Následne súd musí tieto posudzovať vo vzťahu k zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov so zohľadnením práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov a až napokon pristúpiť k určaniu miery, ktorou sa na odôvodnených nákladoch dieťaťa bude podieľať každý z rodičov (pri zohľadnení ich zárobkových schopností, majetkových pomerov, životnej úrovne, plnenia vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a pod.). Pokiaľ sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie týmito podstatnými skutočnosťami dôsledne nezaoberal, nevyhodnocoval ich a rozhodnutie odôvodnil len stručnou konštatáciou, že „S poukazom na vek a odôvodnené potreby detí, schopnosti a možnosti oboch rodičov, súd zaviazal otca prispievať na výživu maloletého A., ktorý je žiakom 4. ročníka ZŠ a venuje sa futbalu, sumou 300,- Eur mesačne a na výživu maloletého C., ktorý je ešte v predškolskom veku a navštevuje MŠ, sumou 240 Eur mesačne (t.j. spolu 540,- Eur mesačne)“, jeho závery nie sú udržateľné. Nepostačuje rovnako ani opísanie skutočností uvádzaných matkou v návrhu vo vzťahu k nákladom maloletých detí (aj to len veľmi všeobecne) v ods. 1 napadnutého rozsudku, ani konštatovanie niektorých z nich v ods. 5. napadnutého rozsudku okresného súdu, nevychádzajúc z exaktne vyčíslenej sumy. Tu odvolací súd zdôrazňuje, že nie je potrebné preukazovať bežné výdavky detí (strava, hygiena, oblečenie, obuv, školské potreby a pod.), avšak je potrebné ustáliť ich primeranosť v súvislosti s vekom, zdravotným stavom a životnými nákladmi. Z odôvodnenia vzťahujúceho sa k výroku o výživnom na maloleté deti nie je možné vzhľadom na vyššie uvádzané nedostatky ustáliť, či súd prvej inštancie na zákonné kritériá pre určovanie vyživovacej povinnosti prihliadal, akým spôsobom ich vyhodnotil, v čoho dôsledku nie je možné odvolacie námietky vo vzťahu k prijatým skutkovým záverom ani dôsledne a riadne vyhodnotiť.

21. Okresný súd nevykonával potrebné dokazovanie ani vo vzťahu k osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom rodičov v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočného stavu. Z jeho rozhodnutia nevyplýva, či skúmal na strane rodičov náklady na ich osobné potreby s hodnotením, ktoré považuje za dôvodné. Ďalšie pochybenie odvolací súd videl v konaní okresného súdu, ktorý sa uspokojil len s vyjadrením matky o výške jej príjmu „...“, t.j. s čistým mesačným príjmom podľa udania matky vo výške 600,- eur mesačne.“, ako aj jej vyjadrením o výške príjmu jej manžela, ktorý má byť, okrem iného, tvorený aj sumou uplatneného daňového bonusu na obe maloleté deti. Následne sa poukazuje na nedostatok úvah súdu prvej inštancie ohľadom rozsahu vyživovacej povinnosti matky, a to aj napriek tomu, že matka zabezpečuje a bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Vzhľadom na vek maloletých detí, kedy maloletý A. je žiakom základnej školy a maloletý C. dieťaťom navštevujúcim materskú školu, podiel výkonu osobnej starostlivosti na vyživovacej povinnosti matky klesá a pri určovaní vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom je potrebné zohľadniť v určitej miere aj vyživováciu

povinnosť matky, ktorá už musí byť aj vo finančnej podobe, nielen v poskytovaní osobnej starostlivosti. Odvolací súd konštatuje, že matka nezabezpečuje 24 hodinovú starostlivosť ani o jedno z maloletých detí, a aj keď odvolací súd vníma zdravotný stav matky, pre ktorý bola určitú dobu práceneschopná, avšak bez preukázaného aktuálneho obmedzenia pracovného potenciálu, zostalo okresným súdom nezodpovedané, prečo je zamestnaná na skrátený pracovný úväzok (5,5 hod. denne). Nie je v poriadku, ak súd nadmerne zohľadňuje príjem otca, čím môže prísť k nespravodlivému zaťaženiu jedného rodiča. Výživné je záväzok oboch rodičov, preto by jeho určenie malo byť primerané schopnostiam každého z nich. Súd by nemal jednostranne posudzovať situáciu jedného rodiča a ignorovať okolnosti druhého.

22. Na základe uvedeného, súd prvej inštancie po vrátení veci sústredí dokazovanie na zisťovanie skutočností majúcich podstatný význam pre určenie vyživovacej povinnosti otca od podania návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, t.j. 11.09.2024 (v prípade ak matka nepreukáže v konaní dôvody hodné osobitného zreteľa na priznanie výživného pred podaním návrhu, § 77 ods. 1 zákona o rodine) do vyhlásenia nového rozsudku, najmä:

- zistí odôvodnené potreby maloletého A. a maloletého C. v posudzovanom období (bývanie, stravovanie, hygiena, zdravotná starostlivosť, školské výdavky, cestovné, oblečenie/obuv, mimoškolské aktivity a pod.), pritom vyhodnotí odôvodnenosť jednotlivých potrieb s ohľadom na prípadné námietky otca;
- zistí príjem rodičov a manžela matky (pri zisťovaní priemerného príjmu sa spravidla vychádza z príjmov počas predchádzajúcich 6 až 12 mesiacov pred určením vyživovacej povinnosti, v členení brutto, netto, príplatky a zrážky, daňový bonus) a ich výdavky v posudzovanom období;
- zistí majetkové pomery rodičov, výnosy z tohto majetku a pokiaľ tento majetok rodič nevyužíva, zohľadní potenciálny príjem napríklad z prenájmu takéhoto majetku (po zohľadnení výdavkov na prevádzku majetku a dane);
- zohľadní osobnú starostlivosť matky o maloleté deti, zohľadní, že časť výdavkov maloletých detí je hradená prídavkami na dieťa;
- ak vznikne dlžné výživné, zohľadní plnenia otca v posudzovanom období.

23. Po doplnení dokazovania potom súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne, a to aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 CSP), nové rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby právne závery, ku ktorým dospeje, mali oporu vo vykonanom dokazovaní a aby úvahy súdu k týmto záverom vedúce, boli logické, presvedčivé a zrozumiteľné.

24. Odvolací súd k svojmu rozhodnutiu, ktorým zrušil rozhodnutie okresného súdu považuje za podstatné uviesť pre úplnosť, že rozsah - miera, časová a procesná náročnosť dokazovania, ktoré je potrebné vykonať okresným súdom, s poukazom na vyššie uvedené závery krajského súdu, pre rozhodnutie vo veci výrazne presahuje rámec účelu odvolacieho konania. Uvedený postup odvolacieho súdu, preto nebol v rozpore ani s rozhodnutím Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 161/2023 zo dňa 12. októbra 2023.

25. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP, dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred dovolacím súdom.

Podľa § 434 CSP, dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP, v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.